

राष्ट्रीयशिक्षानीतिकेअनुसारविकल्प आधारित क्रेडिट प्रणाली (CBCS) के अन्तर्गत
शास्त्रीय-आचार्य (पञ्चवर्षीय) पाठ्यक्रम के लिए निर्मित पाठ्यक्रम की रूप रेखा

कक्षा	सत्रार्द्धम्	पत्रकूटाइक:	पाठ्यक्रमस्य विवरणम्	क्रेडिटक्रमः	क्रेडिटसंख्या	होरा
शास्त्रीयवर्षम्	षष्ठम्	DSCC-13	<p>संस्कृत अनूदित साहित्यम् अनुवादश</p> <p>1. आधुनिक संस्कृतकसाहित्यम्</p> <ul style="list-style-type: none"> आधुनिकसाहित्यस्य आरम्भकालः आधुनिकसमये अनुवादस्य आवश्यकता संस्कृतेऽनूदितसाहित्यम् (यज्ञसेनी उडियाभाषातः संस्कृतानुवादः) संस्कृतसाहित्यस्य विकासे अनुवादस्य भूमिका <p>2. साहित्यस्य भाषानुवादः</p> <ul style="list-style-type: none"> भाषानुवादे समस्या समाधानञ्च भाषानुवादे नियमाः भाषानुवादे भावाभिव्यक्तिः आधुनिकसाहित्यानुवादे अनुवादकस्य योग्यता <p>3. पत्रकारितायाम् अनुवादः</p> <ul style="list-style-type: none"> जागतिक-राष्ट्रिय-प्रादेशिकवृत्तान्तानाम् अनुवादः सांस्कृतिक-क्रीडादिविषयाणाम् अनुवादः कार्यालयेषु सूचनानाम् अनुवादः आधुनिकसाहित्यानुवादे व्याकरणस्य भूमिका अनुवादे तुलनात्मकप्रक्रिया <p>4. प्रायोगिकाभ्यासः (Practical)</p> <ul style="list-style-type: none"> संस्कृतात् हिन्दीभाषायां हिन्दीतः संस्कृतभाषायां च अनुवादः आङ्ग्लभाषातः संस्कृतभाषायाम् अनुवादः संस्कृतभाषातः आङ्ग्लभाषायाम् अनुवादः संस्कृतभाषातः प्रान्तीयभाषायु प्रान्तीयभाषातः संस्कृतभाषायां च अनुवादः <p>उद्देश्यम्- अनूदितसाहित्यस्य सामान्येन प्रत्यभिज्ञापनम् विविधभाषिक-अनुवादकौशलस्य अवबोधनम्।</p> <p>परिणामः- अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः-</p> <ol style="list-style-type: none"> आधुनिक-अनुवादपरम्परां ज्ञास्यन्ति। अनुवादसाहित्यनिर्माणे प्रेरणां प्राप्त्यन्ति। अनूदितसाहित्यस्य सामान्यपरिचयं प्राप्त्यन्ति। <p>सहायकग्रन्थः</p> <ol style="list-style-type: none"> साहित्य और अनुवाद प्रक्रिया सम्पादकः डा. नरेश सिंहग, गीना प्रकाशन 202 पुराना हाऊसिंग बोर्ड, भिवानी-127021 हरियाणा परीक्षामूल्यांकनपद्धतिः-1. वैकल्पिकप्रश्नोत्तराणि, 2. एकेन वाक्येन उत्तरलेखनम् 3. लघुतरीयप्रश्नाः, 4. दीर्घतरप्रश्नाः। आन्तरिकमूल्यांकनम्- अधोलिखितेषु कानिचित् चत्वारि आग्रित्य मूल्यांकनं विधेयम्- 1.कार्यशालासु भागग्रहणम्, 2.प्रदत्तकार्यलेखनम्, 3.पाठ्यविषयाधरेण विडियोनिर्माणम्, 4.लघुनाटकाभिनयः, 5. शास्त्रसंजीवनीकार्यक्रमे भागग्रहणम्, 6.वाक्यर्थीसभायाम्। 	4	64+16 16+04 16+04 16+04	

		अधीतिविषयप्रस्तुतिः।				
--	--	----------------------	--	--	--	--



गु



राष्ट्रीय शिक्षा नीति के अनुसार विकल्प आधारित क्रेडिट प्रणाली (CBCS) के अन्तर्गत शास्त्री+आचार्य (पञ्चवर्षीय) पाठ्यक्रम के लिए
निर्मित पाठ्यक्रम की रूप रेखा

कक्षा	सत्राधीर्घम्	पत्रकूटाङ्क:	पाठ्यक्रमस्य विवरणम्	क्रेडिटक्रमः	क्रेडिटसंख्या	होरा
शास्त्रितृतीय वर्षम्	षष्ठम्	DSCC-14	<p>आधुनिकपद्यसाहित्यम् – नारीणाम् आदर्शो वैदेही</p> <p>1. रामायणसाहित्यपरम्परा • सीताचरित्राश्रितकाव्यानि • वैदेहीचरितकर्तृ रामचन्द्रमिश्रस्य परिचयः • वैदेहीचरितस्य परिचयः</p> <p>2. दुर्भिक्षदुष्प्रभावस्य वर्णनम् • जनकवर्णनम् (1-11 श्लोकाः) • मिथिलावर्णनम् (12-46 श्लोकाः) • पीडिताभिः प्रजाभिः प्रार्थितस्य जनकस्य दुर्भिक्षनिवारणाय यागसामग्रीः संग्रहीतुम् आदेशः (47-64 श्लोकाः)</p> <p>3. वैदेहीप्रादुर्भावः • जनकेन प्रात्यर्थभूमेः कर्यणम् (1-11 श्लोकाः) • वैदेह्यः प्रादुर्भावो जनकेन स्वमहिष्यै वैदेह्यः समर्पणं च (12-21 श्लोकाः)</p> <p>4. सीतायाः स्वयंवरसङ्कल्पः • जनकस्य गार्हस्थ्यम् (22-31) • सीताया बाल्यम्, यौवनम्, तथा पित्रोरनुज्ञया स्वानुरूपस्य वरस्य गङ्गातो याचनं च (32-53 श्लोकाः) • जनकेन वैदेहीस्वयम्बरायोजनाय जनकस्य संकल्पः (54-68 श्लोकाः)</p> <p>उद्देश्यम्:- आधुनिककाव्यरचनारीति: भारतीयादर्शनारीचरितस्य च शिक्षणम् परिणामः:- अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः-</p> <p>1. आधुनिकपद्यसाहित्यपरम्परायाः परिचयं प्राप्यन्ति।</p> <p>2. कवे: रामचन्द्रमिश्रस्य काव्यरचनाशैर्लोँ ज्ञास्यन्ति।</p> <p>3. सीतायाः प्रादुर्भावरहस्यं वरुन्तु शक्यन्ति।</p>	4	64+16	

			<p>4. सीताया: बाल्यचरितं ज्ञास्यन्ति।</p> <p>पाद्यग्रन्थः- वैदेहीचरितम्, रामचन्द्रमिश्रः,</p> <p>सहायकग्रन्थः-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. संस्कृत साहित्य का इतिहास, उमाशंकर ऋषि, चौखम्भा भारती अकादमी, वाराणसी-2000 2. संकृत साहित्य का इतिहास, आचार्य बलदेव उपाध्याय, शारदा निवेशन वाराणसी, 2001 <p>परीक्षामूल्याङ्कनपद्धतिः-।</p> <p>वैकल्पिकप्रश्नोत्तराणि, 2. एकेन वाक्येन उत्तरलेखनम् 3. लघुतरीयप्रश्नाः, 4. दीर्घोत्तरप्रश्नाः।</p> <p>आन्तरिकमूल्याङ्कनम्- अधोलिखितेषु कानिचित् चत्वारि आश्रित्य मूल्याङ्कनं विधेयम्- 1. कार्यशालासु भागग्रहणम्, 2. प्रदत्तकार्यलेखनम्, 3. पाद्यविषयाधारण विडियोनिमाणम्, 4. लघुनाटकाभिनयः, 5. शास्त्रसंजीवनीकार्यक्रमे भागग्रहणम्, 6. वाचविधीनभाष्याम्।</p> <p>अधीतिविषयप्रस्तुतिः।</p>		
--	--	--	--	--	--



gj

राष्ट्रीय शिक्षा नीति के अनुसार विकल्प आधारित क्रेडिट प्रणाली (CBCS) के अन्तर्गत
शास्त्री+आचार्य (पञ्चवर्षीय) पाठ्यक्रम के लिए निर्मित पाठ्यक्रम की रूप रेखा

कक्षा	सत्रार्द्धम्	पत्रकूटा इक्क:	पाठ्यक्रमस्य विवरणम्	क्रेडिट क्रमः	क्रेडिट संख्या	होरा
शास्त्री-तृतीयवर्षम्	षष्ठम्	DSCC 15	<p>शिवाजीमहाराजस्य राष्ट्रनिर्माणकोशलम्</p> <p>1. गद्यसाहित्यरचनापरम्परा</p> <ul style="list-style-type: none"> गद्यकाव्यस्य उद्भवः विकासः अभिकादतव्यासस्य परिचयः शिवराजविजयस्य कथावस्तु नायकः, रसः च शिवराजविजयस्य ऐतिहासिक महत्वम् <p>2. स्त्रीपु आदरभावः</p> <ul style="list-style-type: none"> सूर्यदेवस्य माहात्म्यम् कन्यासमुद्धारः महामनः योगिराजस्य दीर्घकालिकं जीवितम् कन्यायाः वृत्तान्तः कलिकालस्य दुरचारिता (योगिराज- ब्रह्मचारीयुवर्णमध्ये आलापः) <p>3. भारते यवनानाम् आक्रमणम्</p> <ul style="list-style-type: none"> महाकालस्य (समयस्य) विलक्षणता गजनिराजस्य भारतस्योपरि आक्रमणम् गजनिराजस्य सोमनाथमन्दिरलुप्ठनम् शहाबुद्दीनस्य दिल्लीश्वरत्वप्राप्तिः शहाबुद्दीनस्य वाराणस्याः स्वायत्तीकरणम् <p>4. औरडगजेबस्य सर्वाधिकारिता बटोः कन्यासंरक्षणे दृढसङ्कल्पः च</p> <ul style="list-style-type: none"> औरडगजेबस्य उत्तरभारते सर्वाधिकारिता औरडगजेबस्य दक्षिणभारते प्रवेशः योगिराजस्य आशीर्वचनम् अफजलखानस्य शिवराजेन सह युद्धार्थम् आगमनम् कन्यासंरक्षणे कृतनिश्चयः गौरवदुः <p>उद्देश्यम् - गद्यसाहित्यपरम्परायाः शिवराजविजयस्य राष्ट्रभक्तेश्च अवबोधनम्। परिणामः - अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः -</p> <ol style="list-style-type: none"> भारतीय-इतिहासज्ञानं प्राप्त्यन्ति। देशभक्तेः जागरणं लप्पयन्ते। गद्यकाव्यरचनायाः शैलीम् अवगमिष्यन्ति। विग्रहवाक्यं समारं च ज्ञास्यन्ति। <p>पाठ्यग्रन्थः - अभिकादतव्यासस्य शिवराजविजयम् (प्रथमो निश्चासः)</p> <p>सहायकग्रन्थः -</p> <p>1. संस्कृत साहित्य का इतिहास, आचार्य बलदेव उपाध्याय, शारदा निकेतन, वाराणसी, 2001।</p> <p>2. मंगलनगराविना का दनिशाय दा गती नीश दा मंगलदेव जानी</p>	4	16+04	64+16

		<p>मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली, १९६७ परीक्षामूल्याङ्कनपद्धति:- १. वैकल्पिकप्रश्नोत्तराणि, २. एकेन वाक्येन उत्तरलेखनम् ३. लघुतरीयप्रश्नाः, ४. दीर्घोत्तरप्रश्नाः। आन्तरिकमूल्याङ्कनम्- अधोलिखितेषु कानिचित् चत्वारि आन्तरिक मूल्याङ्कनं विधेयम् १. कार्यशालासु भागग्रहणम्, २. प्रदत्तकार्यलेखनम्, ३. पाठ्यविषयाधारेण विडियोनिमाणम्, ४. लघुनाटकाभिनयः, ५. शास्त्रसंजीवनीकार्यक्रमे भागग्रहणम्, ६. वाचर्धीनीसभायाम् अधीतिविषयप्रस्तुतिः।</p>		
--	--	--	--	--



१८८